

RG.041.7.2016

Pilchowice, 07 czerwca 2017r.

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
Wydział Ocen Oddziaływania na Środowisko
ul. Dąbrowskiego 22,
40-032 Katowice**

Dotyczy: uzgodnienia braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: "Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023"

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) po przeanalizowaniu uwarunkowań określonych w art. 49 przedmiotowej ustawy, wnioskujemy o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: "Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023". Dokument "Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023" jest opracowany dla obszaru Gminy Pilchowice w jego granicach administracyjnych.

Projekt pn. „**Program rewitalizacji Gminy Pilchowice - pomysł na lepsze jutro**” realizowany jest w 90% ze środków zewnętrznych (85% ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, oraz 15% z budżetu państwa) oraz w 10% z budżetu Gminy Pilchowice.

Lokalny Program Rewitalizacji ma charakter wieloletniego planu inwestycyjnego, który obejmuje działania w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Opracowany Program Rewitalizacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji oraz Wytocznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju - zmierza do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Cele i założenia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023” powiązane są z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi w gminie, powiecie i województwie, tj.:

- Strategią „Gmina Pilchowice 2020”,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pilchowice na lata 2017-2026,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilchowice,
- Strategią Rozwoju Powiatu Gliwickiego na lata 2005-2020,
- Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego do 2020 roku „Śląskie 2020+”.

Wszystkie cele główne „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023” są tożsame z celem głównym Narodowego Planu Rewitalizacji, którego założeniem jest: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Możliwość powiązania celów głównych Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi celami określonymi w dokumentach strategicznych sprawia, że Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice ma charakter kompleksowy, a realizowane w jego ramach działania można traktować w szerszej perspektywie znaczeniowej.

Prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu składały się z trzech etapów: przygotowania, diagnozowania, projektowania. Podczas diagnozowania wykorzystano najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne dotyczące sytuacji gminy Pilchowice. Dołożono wszelkich starań, aby wytyczone cele i działania były spójne z dokumentami strategicznymi gminy Pilchowice.

Na terenie gminy Pilchowice, zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody, występuje Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich oraz cztery pomniki przyrody.

Cel strategicznym Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pilchowice to *Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Pilchowice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz odnowę przestrzeni publicznej*. Dla realizacji założonego celu w latach 2017-2023 ustalone zostały następujące projekty rewitalizacyjne:

Tabela 1. Projekty rewitalizacyjne w zakresie „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice”

Obszar rewitalizacji	L.p.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji projektu (adres)	Szacowana wartość projektu [zł]	Źródło finansowania
Sołectwo Pilchowice	1.	Rewitalizacja centrum zabudowy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w Gminie Pilchowice	Gmina Pilchowice	Remont oraz odbudowa obszarów zdegradowanych poprzez rewitalizację zabytkowego budynku wraz z jego otoczeniem w Gminie Pilchowice. Przedmiotem projektu będzie remont zdegradowanego budynku wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w Pilchowicach. W ramach rewitalizacji planuje się roboty ogólnobudowlane i restauratorskie. Planuje się również stworzenie Sali spotkań oraz Sali konferencyjno- szkoleniowej.	Obszar Gminy przy ul. Dworcowej w Pilchowicach	600 000,00	EFRR, Gmina Pilchowice
Sołectwo Pilchowice	2.	Programy zdrowotne w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów w Gminie Pilchowice	Gmina Pilchowice	Wdrażanie programów zdrowotnych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów m. in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy. Programy skierowane dla osób w wieku 50-64 lata	Ośrodki Zdrowia w Pilchowicach, Żernicy i Wilczy	50 000,00	EFS, Gmina Pilchowice
Sołectwo Pilchowice, sołectwo Stanica, sołectwo Kuźnia Nieborowska	3.	Aktywna integracja mieszkańców Gminy Pilchowice	Gmina Pilchowice	Aktywna integracja mieszkańców Gminy Pilchowice poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach, wyjazdach studyjnych. Przedmiotem projektu będą szkolenia z zakresu tworzenia organizacji pozarządowych, pozyskiwania środków zewnętrznych na uruchomienie własnej działalności gospodarczej lub utworzenie organizacji pozarządowych, kursy kwalifikacyjne m. in. florystyki, projektowania ogrodów, obsługi komputera, warsztaty z zakresu ikebany, origami, decoupage,	Zrewitalizowany obiekt przy ul. Dworcowej w Pilchowicach	371 948,00	EFS, Gmina Pilchowice

Obszar rewitalizacji	L.p.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji projektu (adres)	Szacowana wartość projektu [zł]	Źródło finansowania
				wyjazdy studyjne w celu zebrania doświadczeń z innych Gmin w Polsce. Organizacja wystaw, jarmarków promujących aktywną integrację mieszkańców Gminy.			
Sołectwo Pilchowice, sołectwo Stanica, sołectwo Kuźnia Nieborowska	4.	Programy profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców Gminy Pilchowice	Gmina Pilchowice	Zdiagnozowanie chorób cywilizacyjnych poprzez ułatwienia mieszkańcom Gminy dostępu do badań profilaktycznych. Umożliwienie mieszkańcom poddania się szczepieniom zalecanym przez lekarzy lub wykonania badań profilaktycznych skierowanych do konkretnych grup wiekowych. Prowadzenie akcji szczepień ochronnych, cyklu różnych badań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców Gminy takich jak np.: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, miażdżyca, osteoporoza.	Ośrodek Zdrowia w Pilchowicach, Wilezy i Żernicy.	225 000,00	EFS, Gmina Pilchowice

Po przeanalizowaniu Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) nie zakwalifikowano zadań zaplanowanych do realizacji w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023” do przedsięwzięć mogących zawsze bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Niniejsze przedsięwzięcia zawarte w analizowanym Programie są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Przedstawione działania w Programie będą wdrażane na terenach zabudowanych, aby ograniczyć w jak największym stopniu oddziaływanie przedsięwzięć na przyrodę.

Do ewentualnych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w Programie na etapie modernizacji budynku, zagospodarowania przyległego otoczenia można zaliczyć m.in.:

- naruszenia powierzchni ziemi,
- wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych,
- emisja zanieczyszczeń o charakterze niezorganizowanym i czasowym – tzn. zanikają wraz z zakończeniem prac i oddziaływają jedynie lokalnie,
- płoszenie zwierząt kręgowych podczas działań naruszających wierzchnie warstwę gruntu,
- czasowa ale odwracalna dewastacja wierzchniej, próchnicznej warstwy gleby oraz jej przekształcenie i degradacja.

Wszystkie wymienione oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, krótkotrwały i odwracalny. Oddziaływanie na zdrowie ludzi przejawiać się będzie przejściowo, jako uciążliwości głównie w zakresie klimatu akustycznego od transportu i dostawy materiałów stosowanych głównie w pracach budowlano-nawierzchniowych, pylenia i wibracji od pojazdów budowy, uciążliwości zapachowych. Zrealizowane przedsięwzięcia będą miały jedynie pozytywny, bezpośredni, długoterminowy charakter.

Możliwa jest jednak prawidłowa ich ocena i minimalizacja wpływu wybierając odpowiednie projekty oraz nadzorując estetyczne ich wykonanie. W celu ograniczenia możliwego negatywnego

oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji przedmiotowych działań należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające, tj. zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć z realizacji Programu, egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach prawnych, przekazywanie informacji o stanie i ochronie środowiska właściwym podmiotom (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne).

Potencjalne negatywne oddziaływanie w/w inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ wielkość wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt budowlany, uwzględniający ochronę środowiska, zwłaszcza zapisy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zarówno na etapie budowy jak i później w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania.

W zależności od charakterystyki projektu i lokalizacji powinny być podjęte odpowiednie środki minimalizujące ich oddziaływanie na środowisko w trakcie budowy, tj. terminy budowy, sposób budowy, trasa, czy konstrukcja.

Do działań minimalizujących negatywne skutki wskazanych przedsięwzięć można zaliczyć:

- lokalizację inwestycji z dala od wartościowych roślin i zbiorowisk roślinnych,
- unikanie budowy inwestycji przez wartościowe ostoje zwierząt,
- ewentualna wycinka drzew lub krzewów w których zasięgu występują miejsca wykorzystywane przez ptaki, zasadniczo powinna być przeprowadzona poza okresem lęgowym ptaków (czas trwania okresu lęgowego uzależniony jest od gatunku),
- wprowadzenie nasadzeń zastępczych w zamian za usuwane drzewa lub krzewy,
- w przypadku prowadzenia wykopów – zabezpieczenie placu budowy przed możliwością uwięzienia w nich zwierząt,
- preferowane jest prowadzenie prac z wykorzystaniem najmniej inwazyjnego sprzętu w celu ograniczenia utraty roślinności w czasie budowy,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym firmom do przetwarzania lub zbierania,
- prace budowlane prowadzone w obrębie zabudowy mieszkaniowej będą krótkotrwałe i niezorganizowane, będą miały charakter przejściowy, a w celu minimalizacji uciążliwości „hałasowych” powinny być prowadzone w porze dziennej.

Ponadto do ogólnych działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływania można zaliczyć prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i miejsca budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych, selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym firmom do przetwarzania lub zbierania, stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu. Ponadto wszelkie prace prowadzone będą przez specjalistyczne firmy budowlane, w sposób niezagrażający środowisku przyrodniczemu i zdrowiu ludzi. Zabezpieczenie środowiska przed zanieczyszczeniem będzie zapewnione poprzez stosowanie się do powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących postępowania z odpadami, ściekami oraz do przepisów techniczno-budowlanych.

Podczas realizacji zadania związanego z remontem budynku zostaną wzięte pod uwagę skutki tych prac, związane z niszczeniem siedlisk gatunków ptaków i ssaków, w tym nietoperzy, które gnieźdzą się w strychach, stropodachach, szczelinach i otworach w elewacji. Przed przystąpieniem do prac zostaną uwzględnione zasady dotyczące ochrony ptaków i ssaków, w tym przepisy ustawy o ochronie przyrody.

Działania zapisane w Programie będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych krótkotrwałych, negatywnych lecz odwracalnych oddziaływań ograniczone wyłącznie do obszaru, na którym będą realizowane, niewykraczające tym samym poza teren przedmiotowy

gminy, które mają znacznie mniejszą skalę oraz wagę. Nie jest koniecznym proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań przedstawionych w Programie. Realizacja postanowień projektu Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, wystąpienia oddziaływań skumulowanych, nie spowodują także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska.

Przed przystąpieniem do prac remontowych Wykonawca robót powinien opracować Informację Zasad Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia przy Wykonywaniu Robót Budowlanych (tzw. Informacja BIOZ). Dokument ten określa prawidłowy sposób prowadzenia prac z zachowaniem wymagań ochrony środowiska, BHP oraz ogólne uwagi dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa. Postępowanie zgodnie z Informacją BIOZ w sposób znaczący ograniczy ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko.

W przypadku prowadzenia prac remontowych przed ich rozpoczęciem, zaleca się, aby zarządca budynku zlecił ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych. W sytuacji gdy zniszczenie schronienia ptaka chronionego jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu budynków należy zawieszac budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Zgodnie z ustawą oraz rozporządzeniem, w stosunku do ptaków obowiązuje zakaz zabijania, okaleczania, chwytania, niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia gniazd i innych schronień oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia oraz niszczenia ich siedlisk i ostoi. Dopuszcza się odstępstwo od zakazu usuwania gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, ale tylko od dnia 16 października do końca lutego, czyli przed kolejnym okresem lęgowym. Usuwanie nowopowstających gniazd w rozpoczętym okresie lęgowym należy traktować jako rażące naruszenie obowiązujących przepisów. Działania takie można prowadzić jedynie po uzyskaniu zwolnienia z zakazów, które w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach zabudowanych, w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na strukturę obszaru Parku Krajobrazowego. Działania te nie naruszają siedlisk przyrodniczych, a także nie będą miały negatywnego wpływu na obszary chronione.

Realizacja postanowień Programu nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na jakość wód powierzchniowych jak i podziemnych w odniesieniu do oddziaływań jakie obecnie występują w tym zakresie. W ujęciu bezpośrednim realizacja postanowień dokumentu będzie miała jedynie pozytywny wpływ na zasoby naturalne.

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych na środowisko z tego względu, iż oddziaływanie omawianego przedsięwzięcia ma wyłącznie zasięg miejscowy, oraz prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Należy przede wszystkim podkreślić, że działania związane z realizacją postanowień Programu dotyczą terenów zabudowanych w odniesieniu do których trudno mówić o bioróżnorodności. Pewne oddziaływania wystąpić mogą w odniesieniu do gatunków zwierząt i ptaków, z uwagi na zakres działań koniecznych do podjęcia oraz założone działania minimalizujące, nie można rozpatrywać ich w kontekście wpływu na bioróżnorodność, a jedynie na gatunki chronione. W przypadku ewentualnego stwierdzenia obecności gatunków chronionych – siedlisk tych gatunków, w obiektach w których planowane jest przeprowadzenie robót remontowych, przed przystąpieniem do nich należy wystąpić do RDOŚ w Katowicach wydanie zezwolenia zgodnie z art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, na odstępstwo od zakazu o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4 – zezwolenie na niszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Wniosek

uzupełniony musi być ekspertyzą ornitologiczną, co pozwoli uniknąć wstrzymania prac remontowych.

W przypadku oddziaływania na ludzi, zadania wskazane do realizacji w Programie, będą miały jedynie pozytywny, bezpośredni, długoterminowy charakter. Zrealizowane działania zawarte w Programie wpłyną na ograniczenie substancji szkodliwych przedostających się do powietrza, poprawę efektywności energetycznej budynków, a co za tym idzie zmniejszy się zużycie paliwa. Ponadto pozwolą na przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji osób zamieszkałych na wyznaczonych obszarach do rewitalizacji oraz polepszą jakość życia mieszkańców.

Realizacja przedsięwzięć określonych w Programie przy zastosowaniu środków minimalizujących nie spowoduje wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

W związku z powyższym naszym zdaniem dla dokumentu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pilchowice na lata 2017-2023” nie ma potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z poważaniem

WÓJT
Maciej Gogulla

REFERENT
Czogala
Agnieszka Czogała

KIEROWNIK
Referatu Rozwoju Gminy
Wymyslo
Elżbieta Wymysło